

**UCHWAŁA NR XI/95/2025
RADY POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 26 lutego 2025 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917), w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kaliskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Kaliskiego

Artur Szymczak

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030

Kalisz 2025 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Podstawa prawna programu	6
III.	Charakterystyka Powiatu	7
IV.	Diagnoza problemu na terenie Powiatu Kaliskiego	13
V.	Wykaz telefonów realizujących formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, społecznej	41
VI.	Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego – zadania dla samorządów powiatów i gmin	42
VII.	Cel główny i cele szczegółowe programu Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	43
VIII.	Adresaci programu	49
IX.	Prognozowane efekty realizacji programu	49
X.	Ramy finansowania	49
XI.	Monitoring i ewaluacja	49

I. Wprowadzenie

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia: „Zdrowie psychiczne oznacza dobrostan, w którym jednostka uświadamia sobie własne możliwości, potrafi radzić sobie z normalnymi stresami życiowymi, może produktywnie pracować i jest w stanie wnieść wkład do swojej społeczności”.

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym i jednym z najważniejszych elementów zdrowia w pojęciu ogólnym, stanowi fundament dobrego samopoczucia jednostki oraz prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa jako całości. Współczesne rozumienie zdrowia psychicznego wykracza poza brak zaburzeń czy chorób psychicznych, obejmując szeroko pojętą zdolność do radzenia sobie ze stresem, efektywnej pracy oraz wkładu w życie społeczności. Zdrowie psychiczne to stan dobrostanu, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, radzi sobie z normalnymi stresami życia, pracuje produktywnie i efektywnie oraz jest w stanie wnieść wkład w życie swojej społeczności. Zdrowie psychiczne obejmuje zarówno aspekty emocjonalne, jak i poznawcze, wpływając na nasze myśli, uczucia i zachowania. Dobra kondycja psychiczna pozwala na budowanie zdrowych relacji, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji oraz czerpanie satysfakcji z życia. W dobie szybko postępujących zmian społecznych, technologicznych i gospodarczych, troska o zdrowie psychiczne staje się jednym z kluczowych wyzwań dla systemu opieki zdrowotnej i instytucji publicznych.

Zaburzenia psychiczne to nie tylko schizofrenia, depresja czy choroba afektywna dwubiegunowa. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń Psychiczych obejmuje także otępienia, zaburzenia lękowe, zaburzenia odżywiania czy osobowości, niepełnosprawność intelektualną, zespół stresu pourazowego, a także zaburzenia pojawiające się w związku z chorobami somatycznymi, jak ostatnio z COVID-19.

Zaburzenia psychiczne od dawna są powodem stygmatyzacji i dyskryminacji, a osoby z zaburzeniami traktowane są jako zagrożenie dla społeczeństwa, czego skutkiem może być wykluczenie społeczne i zagrożenie ubóstwem. Osoby chorujące w szczególny sposób potrzebują wsparcia, akceptacji i poczucia, że są częścią szerszej społeczności.

Podmiotami biorącymi udział w powyższych działaniach są ministrowie właściwi do spraw: zdrowia, rodziny, edukacji, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, obrony narodowej, Narodowy Fundusz Zdrowia oraz samorządy województw, powiatów i gmin.

Powiaty, jako jednostki administracyjne, odgrywają kluczową rolę w organizacji i realizacji programów ochrony zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym. Do najważniejszych zadań powiatu w tym zakresie należą:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;

2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) blisko miliard ludzi na świecie doświadcza zaburzeń psychicznych, najczęściej występujące zaburzenia psychiczne na świecie to depresja oraz zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu.

W 1948 roku WHO zdefiniowała stan zdrowia jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Jednak samo pojęcie zdrowia psychicznego jest wieloznaczne, trudne do zdefiniowania i precyzyjnego zdiagnozowania.

Zdrowie psychiczne jest różnie definiowane przez poszczególne dziedziny nauki:

- medycyna określa zdrowie psychiczne jako niewystępowanie objawów psychopatologicznych, homeostazę w procesach fizjologicznych, brak defektów w strukturze i funkcjach psychicznych,
- psychologia określa zdrowie psychiczne jako zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptację i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczną percepcję rzeczywistości,
- socjologia określa zdrowie psychiczne jako zdolność przystosowania się jednostki do norm kulturowych i środowiska społecznego, uwewnętrzniania norm w przebiegu socjalizacji, umiejętności prawidłowej koegzystencji w grupie i właściwego funkcjonowania w rolach społecznych.

Według Kazimierza Dąbrowskiego zdrowie psychiczne to zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego.¹

Zgodnie z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, mówiąc o osobach z zaburzeniami psychicznymi mamy na myśli osoby:

- 1) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
- 2) upośledzone umysłowo;
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Do zaburzeń czynności psychicznych dochodzi zazwyczaj w wyniku interakcji wielu czynników takich jak:

- czynniki psychogenne związane z wydarzeniami życiowymi, stresem, mechanizmami radzenia sobie z sytuacją i typem osobowości,
- czynniki endogenne, obejmujące predyspozycje genetyczne, zaburzenia funkcji lub struktury mózgu,
- czynniki egzogenne, takie jak leki, alkohol, substancje psychoaktywne,
- czynniki somatogenne, np. schorzenia somatyczne i choroby ośrodkowego układu nerwowego.

Zaburzenia psychiczne, jeśli nie są odpowiednio rozpoznane i leczone mogą prowadzić do utrzymywania się, pogłębiania bądź nawrotów objawów. Często występują powikłania w postaci innych chorób psychicznych (np. „leczenie” depresji alkoholem nie spowoduje ustąpienia depresji, a może przyczynić się do powstania uzależnienia od alkoholu) i zaburzeń somatycznych (np. zaburzenia czynności układu odpornościowego u osób chorujących na depresję). Powikłania chorób psychicznych dotyczą też innych aspektów życia, takich jak: pogorszenie funkcjonowania w pracy, rodzinie, związkach, życiu społecznym i towarzyskim. Znacznemu obniżeniu ulega jakość życia.

¹ K. Dąbrowski, Zdrowie psychiczne, Warszawa 1985.

Najbardziej rozpowszechnione objawy zaburzeń psychicznych to objawy z kręgu zaburzeń nastroju (obniżenie nastroju, smutek, przygnębienie, płaczliwość), zaburzeń lękowych (lęk wolno płynący, zamartwianie się, lęk napadowy, objawy wegetatywne lęku tj. kołatanie serca, duszność, pocenie, drżenie rąk i inne), zaburzeń snu (bezsenność, nadmierna senność, koszmary senne), zaburzeń odżywiania (epizody objadania się, prowokowanie wymiotów, zaabsorbowanie dietą, wyglądem, jadłowstręt), zaburzeń związanych z występowaniem objawów omamowych i urojeniowych, obsesyjnych myśli lub czynności oraz zaburzeń seksualnych.

Wraz ze wzrostem długości życia coraz częściej rozpoznawane są otępienia obejmujące zaburzenia pamięci i sprawności intelektualnej. Niezwykle niepokojące są objawy związane z uzależnieniami od alkoholu, leków, narkotyków, a także coraz częściej pojawiające się we współczesnym świecie uzależnienia od pracy, internetu, zakupów, telefonu komórkowego, seksu i inne. Poza wyżej wymienionymi, niepokojący jest każdy objaw, który u danej osoby powoduje obawę, uczucie dyskomfortu psychicznego czy wpływa na funkcjonowanie w jakiejkolwiek dziedzinie życia.

Problem zaburzeń i chorób psychicznych stał się szczególnie ważny w ostatnich 3 latach. Szacuje się, że 64% młodych ludzi jest zagrożonych depresją. Do wzrostu rozpowszechniania problemów psychicznych przyczyniła się sytuacja epidemiologiczna na świecie oraz w Polsce (pandemia COVID-19) oraz związane z nią czasowe ograniczenia. Ponadto negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego mają również obecne sytuacje związane z toczącymi się na świecie wojnami oraz rosnące koszty życia i niepewność pracy.

W diagnozie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 została przedstawiona epidemiologia chorób i zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców Polski. W latach 2018-2021 przeprowadzono „Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II), które objęło swoim zasięgiem wszystkie grupy wiekowe: dzieci w wieku 0-6 lat, dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat oraz dorosłych w wieku 18 lat i powyżej. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że dane w raporcie wskazują na znacznie mniejsze od przewidywanego rozpowszechnienie najczęstszych zaburzeń psychicznych, jak depresja, zaburzenia lękowe, schizofrenia czy zaburzenia psychiczne w okresie dziecięcym i młodzieżowym, ponieważ pochodzą one z okresu przed pandemią, w związku z czym obecnie należy spodziewać się innych wskaźników.

Dzieci w wieku 0-6 lat

W badaniu EZOP II wskazano, że najczęściej występującymi zaburzeniami rozwojowymi pojawiającymi się na różnych etapach życia małego dziecka są zaburzenia emocjonalno-afektywne, które wykazano u ponad 6% dzieci. Ponadto były zgłaszane zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia komunikacji społecznej oraz zaburzenia interakcji z innymi, które dotyczyły ponad 4% dzieci. Ryzyko wystąpienia większości zaburzeń rozwojowych było podobne u chłopców i dziewczynek. Różnego rodzaju zaburzenia stwierdzano u około 16% dzieci do 6 roku życia, co przekłada się na liczbę ponad 420 tys.

Dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat

Ponad pół miliona dzieci i młodzieży cierpi na zaburzenia psychiczne, z czego ponad 200 tys. to dzieci w wieku 7-11 lat i ponad 350 tys. młodzieży w wieku 12-17 lat. Zaburzeń internalizacyjnych, na które składają się przede wszystkim zaburzenia lękowe, doświadcza ponad 300 tys. dzieci i młodzieży, około 8% dzieci i 7% młodzieży. Zaburzenia nastroju, w tym zaburzenia depresyjne i epizody manii, potwierdziło znacznie mniej, bo 70 tys. dzieci i młodzieży. Wśród nich zdecydowana większość to nastoletnia młodzież. Można przypuszczać, zważywszy na podobne rozpowszechnienie epizodów depresji i manii, że przynajmniej kilkadziesiąt tysięcy dzieci i młodzieży cierpiało na chorobę afektywną dwubiegunową. Podobnie jak w przypadku zaburzeń internalizacyjnych, zaburzeń eksternalizacyjnych doświadczało około 300 tys. dzieci i młodzieży, w tym ponad 100 tys.

doświadczało zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych).

Dorośli - w wieku 18 lat i więcej

W badaniu EZOP II zaburzenia psychiczne w perspektywie całego życia ujawniło 26,5% uczestników (tj. w przeliczeniu na populację około 8 330,2 tys.). Do problemów o największym rozpowszechnieniu należały: zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (7,3% - 2 307,7 tys.), napady lękowe (7,0% - 2 215,5 tys.), fobie swoiste (4,9% - 1 538,8 tys.), epizody depresji (3,9% - 1 213,0 tys.) i zaburzenia zachowania (3,8% - 1 191,7 tys.). Wraz z pandemią wskaźniki te stały się wyższe. Występowanie zaburzeń psychicznych w życiu potwierdza ponad 25% mężczyzn i nieco mniej niż 20% kobiet. Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych zwiększa się wraz z wiekiem od 19,2% w wieku 18-29 do 34,2% w wieku 65+. Szczyt rozpowszechnienia wśród seniorów przypada na wiek 65-69 lat, a następnie po 70 roku życia rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych spada.

W obliczu rosnących wyzwań związanych z problemami psychicznymi, skuteczna ochrona zdrowia psychicznego wymaga zaangażowania i współpracy wielu podmiotów. Zadania powiatów w tym zakresie mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia mieszkańcom dostępu do niezbędnych usług oraz poprawy jakości życia w społeczności lokalnej.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2024 - 2030 stanowi kontynuację programu opracowanego na lata 2022–2023, jego rolą jest upowszechnienie różnych form pomocy i wsparcia jakie są dostępne dla mieszkańców powiatu kaliskiego.

II. Podstawa Prawna Programu

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Kaliskiego na lata 2025 – 2030 określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowia psychicznego powiatu kaliskiego oraz wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu przy współpracy z innymi podmiotami.

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono i wykorzystano dokumenty Programowe i strategiczne WHO, europejskie, krajowe oraz obowiązujące obecnie regulacje prawne, m.in.:

- 1) ustawę o ochronie zdrowia psychicznego oraz przyjęte na jej podstawie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030;
- 2) ustawę o samorządzie powiatowym;
- 3) ustawę o finansach publicznych;
- 4) ustawę o pomocy społecznej,
- 5) ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- 6) ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 7) ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 8) ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 9) ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 10) ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 11) ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 12) ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 13) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy;
- 14) Uchwała nr 91/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r. Zarządu Powiatu Kaliskiego w sprawie powołania Zespołu koordynującego realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia

Psychicznego w Powiecie Kaliskim z udziałem m.in. przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz systemu oświaty.

III. Charakterystyka powiatu kaliskiego

Ogólna kondycja mieszkańców powiatu staje się coraz bardziej zależna od jego dobrostanu psychicznego. Zdrowie psychiczne, jak również zdrowie fizyczne ma istotny wpływ na jakość życia każdej osoby. Istniejące dane i prognozy na temat zdrowia psychicznego pokazują, że zaburzenia psychiczne są poważnym i narastającym problemem na całym świecie.

Powiat Kaliski w ramach realizowanych programów w latach 2024-2030 szczególny nacisk będzie kładł na tworzenie warunków mających na celu zmniejszenie liczby osób z dyskomfortem psychicznym, promowanie zdrowia psychicznego poprzez udostępnianie wiedzy i umiejętności oraz poprawę jakości życia osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Powiat Kaliski usytuowany jest w środkowej Polsce, na terenie południowowschodniej części województwa wielkopolskiego. Powiat znajduje się w bezpośredniej strefie wpływów trzech dużych ośrodków miejskich: Poznania - stolicy województwa, Łodzi oraz Wrocławia. Ośrodki te są zlokalizowane w odległości od 90 do 140 km od trenu powiatu. Dzięki istniejącej sieci połączeń drogowych (autobusowych i samochodowych) oraz kolejowych dostępność komunikacyjna do pobliskich – ościennych ośrodków wielkomiejskich jest dla mieszkańców powiatu zadowalająca. Przez Powiat Kaliski przebiega droga krajowa nr 12 i droga krajowa nr 25 oraz linia kolejowa nr 14. Sieć komunikacyjna w powiecie kaliskim to w sumie 1500 kilometrów dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Powiat zajmuje powierzchnię 1160 km² i liczy ponad 82 tys. mieszkańców. W skład powiatu kaliskiego wchodzi 11 gmin: Blizanów, Brzeziny, Ceków Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek, Stawiszyn, Szczytniki, Żelazków. Dziewięć gmin – to gminy wiejskie, a trzy – Koźminek, Opatówek i Stawiszyn - mają status miejsko – gminny.

Rys. 1 Mapa Powiatu Kaliskiego z podziałem na gminy

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/p,135,polozenie>

Gmina Blizanów jest największą wiejską gminą Powiatu Kaliskiego. Położona jest w północno – zachodniej części powiatu, w dorzeczu rzeki Prosny. Gmina ma powierzchnię 158 km² i obejmuje 40 wsi sołeckich zamieszkiwanych przez 10 089 mieszkańców². Na jej terenie znajduje się 1,5 tys. gospodarstw rolnych.

Rys. 2. Herb gminy Blizanów

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,5,blizanow>

Gmina Brzeziny Położona w dorzeczu Prosny ma charakter rolniczo – turystyczny. Jej powierzchnia wynosi 127 km² ha, z czego 5 340 ha zajmują lasy. Gmina liczy 5 726 mieszkańców³. Ze względu na walory środowiskowe na terenie gminy utworzono dwa rezerваты przyrody Brzeziny i Olbina. Rezerваты utworzone zostały w 1958 roku.

Rys. 3. Herb gminy Brzeziny

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,6,brzeziny>

² Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Blizanów, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

³ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Blizanów, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

Gmina Ceków Kolonia położona jest w dolinie rzek Swędni i Żabianki. Jej powierzchnia wynosi 88 km² ha, a mieszka tam 4 734 osób⁴. Na terenie gminy znajduje się 18 wsi sołeckich i ok. 800 gospodarstw rolnych. Gospodarka gminy to przede wszystkim rolnictwo i przetwórstwo rolno – spożywcze.

Rys. 4. Herb gminy Ceków Kolonia

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,30,cekow-kolonia>

Gmina Godziesze Wielkie położona jest nieopodal Kalisza, jej obszar liczy ponad 105 km² ha. Na terenie gminy znajduje się 25 wsi sołeckich, w których mieszka 10174 osób⁵. Gmina Godziesze Wielkie należy do typowo rolniczych - funkcjonuje tu blisko 1,5 tys. gospodarstw rolnych.

Rys. 5. Herb gminy Godziesze Wielkie

⁴ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Ceków Kolonia, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

⁵ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Godziesze Wielkie, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,37,godziesze-wielkie>

Gmina i miasto Koźminek położona jest na wschód od Kalisza. Zajmuje 88 km² ha powierzchni. Na jej terenie znajdują się 25 sołectwa, które zamieszkuje 7 315 mieszkańców⁶. Gmina Koźminek ma charakter rolniczy. Funkcjonuje tam ok.1100 gospodarstw.

Rys. 6. Herb gminy Koźminek

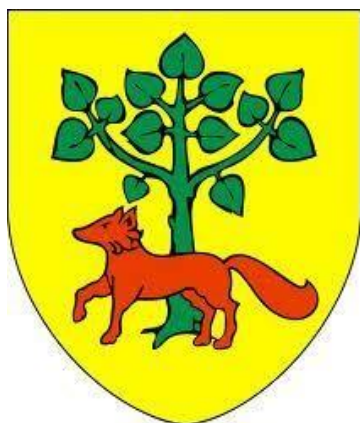
Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,36,kozminek>

Gmina Lisków położona jest we wschodniej części Powiatu Kaliskiego przy trasie Kalisz – Turek. Jej obszar to 76 km² ha. Użytki rolne zajmują prawie 6,5 tys. ha. Głównym kierunkiem produkcji rolnej jest uprawa zbóż, ziemniaków i warzyw oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Gminę zamieszkiwało w 2023 roku 5 136 osób⁷.

Rys. 7. Herb gminy Lisków

⁶ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Koźminek, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

⁷ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Lisków, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,35,lisko>

Gmina Mycielin położona jest w północno-wschodniej części Powiatu Kaliskiego. Obejmuje obszar 111 km² ha., zamieszkiwany przez 4 632 osoby⁸. Na terenie gminy znajduje się 16 wsi sołeckich skupiających 820 gospodarstw rolnych.

Rys. 8. Herb gminy Mycielin

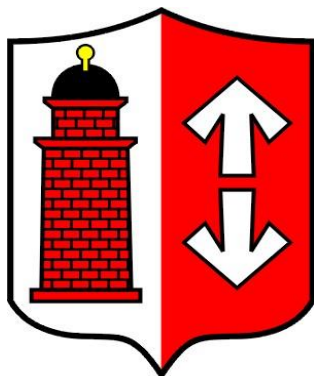
Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,34,mycielin>

Gmina i miasto Opatówek położona jest nad rzeką Cienią, 9 km. na wschód od Kalisza. Na obszarze 104 km² ha zamieszkuje 10 624 mieszkańców⁹. W skład gminy wchodzi 28 wsi sołeckich. Gmina Opatówek ma charakter rolniczy z dynamicznie rozwijającą się działalnością gospodarczą w sektorze usług i produkcji. Teren gminy obejmuje częściowo tereny dwóch parków krajobrazu chronionego: Doliny Rzeki Swędrni i Doliny Rzeki Prosny, na których ochronie poddano bogactwo flory (714 gatunków), fauny, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych, walory krajobrazowe, a także wartości historyczno-kulturowe. We wsi Szałe znajdują się tereny rekreacyjne położone wokół zbiornika retencyjnego. Na istniejącym tu torze wioślarskim odbywają się zawody sportowe.

⁸ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Mycielin, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

⁹ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Miejsko – Wiejska Opatówek, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

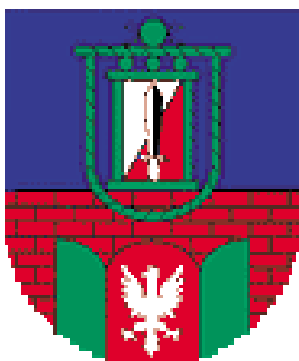
Rys. 9. Herb gminy Opatówek

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,33,opatowek>

Gmina i miasto Stawiszyn leży w północno – wschodniej części Powiatu Kaliskiego. Zajmuje powierzchnię 78 km² ha i zamieszkuje ją 6 621 mieszkańców¹⁰. Swoim obszarem gmina obejmuje 14 wsi sołeckich, na terenie których znajduje się 830 indywidualnych gospodarstw. Ponad 2 tys. ha. powierzchni gminy zajmują lasy.

Rys. 10. Herb gminy i miasta Stawiszyn

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,38,stawiszyn>

Gmina Szczytniki położona jest na południowo-wschodnim krańcu Wysoczyzny Kaliskiej. Obecnie na jej obszarze wynoszącym prawie 111 km² ha znajduje się 31 wsi sołeckich. Na terenie gminy mieszka ponad 7 550 osób¹¹. Prawie cały obszar gminy zajmują użytki rolne.

¹⁰ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Miejsko – Wiejska Stawiszyn, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

¹¹ Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Szczytniki, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

Rys. 11. Herb Gminy Szczytniki

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,32,szczytniki>

Gmina Żelazków położona jest na północ od Kalisza. Zajmuje obszar 114 km² 0 ha podzielony na 25 wsi sołeckich. Teren gminy zamieszkuje 9 614 mieszkańców¹². Gmina ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 9,5 tys. ha.

Rys. 12. Herb gminy Żelazków

Źródło: <https://www.powiat.kalisz.pl/art,31,zelazkow>

Gminy tworzące Powiat Kaliski w przeważającej części mają charakter rolniczy. Żadna z gmin tworzących powiat nie spełnia dominującej roli wobec terenu całego powiatu. Brak jest także większego ośrodka miejsko-gminnego, który taką rolę mógłby pełnić.

IV. Diagnoza problemu na terenie Powiatu Kaliskiego.

W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również inne podmioty, w szczególności organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

¹² Statystyczne Vademecum Samorządowca, Gmina Wiejska Żelazków, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2023.

Zadania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego na szczeblu lokalnym realizują instytucje zajmujące się diagnozowaniem, leczeniem i wsparciem osób ze szczególnymi potrzebami. Poza szpitalami psychiatrycznymi oraz oddziałami psychiatrycznymi w szpitalach ogólnych, opiekę psychiatryczną, psychologiczną i pedagogiczną sprawują:

- 1) poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- 2) środowiskowy dom samopomocy;
- 3) dom pomocy społecznej;
- 4) zakłady aktywności zawodowej;
- 5) warsztaty terapii zajęciowej;
- 6) ośrodki pomocy społecznej;
- 7) powiatowe centrum pomocy rodzinie;
- 8) gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 9) zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 10) sądy, policja, organizacje pozarządowe, i inne jednostki.

Instytucje te działają na różnych poziomach opieki zdrowotnej i społecznej współpracując ze sobą, aby zapewnić pacjentom jak najlepsze warunki leczenia i wsparcia w powrocie do zdrowia oraz funkcjonowania w społeczeństwie.

Niniejszą diagnozę organizacji wsparcia zdrowia psychicznego opracowano na podstawie materiałów zgromadzonych od instytucji funkcjonujących w powiecie kaliskim.

Dotychczasowa działalność Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Opatówku w latach 2021-2023

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH ROK SZKOLNY 2020/2021

- 1) Liczba przyjętych dzieci i młodzieży, w roku szkolnym 2020/2021:

Tabela nr 1

Lp.	Liczba przyjętych dzieci i młodzieży	Liczba wydanych diagnoz
1.	768	1186

- Liczba **768** dotyczy wszystkich zgłoszeń złożonych w roku szkolnym 2020/2021.
- Liczba **1186** dotyczy przeprowadzonych badań (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, doradczo- zawodowych)

- 2) Wydane orzeczenia:

Tabela nr 2

Lp.	Rodzaj wydanego orzeczenia	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpod./ponadgim.	Inne	Ogółem
1.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	4	10	64	0	3	81
2.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0	0	0	0

3.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	0	0	8	2	0	10
4.	Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	4	4	3	0	1	12
5.	Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych	0	0	0	0	6	6
OGÓŁEM		8	14	75	2	10	109

3) Wydane opinie:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaj wydanych opinii	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpod./ponadgim.	Inne	Ogółem
1.	Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psych. – ped.	1	48	141	0	0	190
2.	Opinia w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się	0	0	91	0	0	91
3.	Opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia	0	0	37	1	0	38
4.	Opinia w sprawie objęcia ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną w szkole w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	0	0	53	1	0	54
5.	Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psychologiczną – pedagogiczną w przedszkolu w formie zindywidualizowanej ścieżki realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0	0	0	0
6.	Opinia w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	0	0	1	0	0	1

7.	Opinia w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego	0	10	0	0	0	10
8.	Opinia w sprawie wcześniejszego przyjęcia do szkoły	0	1	0	0	0	1
9.	Opinia w sprawie zaopiniowania zezwolenia na spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą	0	0	0	0	0	0
10.	Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na zatrudnienie młodocianych, którzy nie ukończyli ośmioletniej szkoły podstawowej, osób niemających 15 lat, które ukończyły ośmioletnią szkołę podstawową oraz osób niemających 15 lat, które nie ukończyły ośmioletniej szkoły podstawowej	0	0	13	0	0	13
11.	Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	0	0	1	0	0	1
12.	Opinia w sprawie przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	0	0	3	0	0	3
13.	Opinia w sprawie pierwszeństwa w przyjęciu do szkoły ponadpodstawowej kandydata z problemami zdrowotnymi ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia	0	0	1	0	0	1
OGÓŁEM		1	59	341	2	0	403

W roku szkolnym 2020/2021 wydano **20** informacji o wynikach przeprowadzonej diagnozy w Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Opatówku.

4) Działalność diagnostyczna poradni:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaje diagnoz	Ogółem
1.	Psychologicznych	448
2.	Pedagogicznych	637
3.	Logopedycznych	88
4.	Związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu	13

5) Formy pomocy udzielonej nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:

Tabela nr 4

- dla dzieci i młodzieży:

	terapia psychologiczna			terapia pedagogiczna			terapia logopedyczna			zajęcia o charakterze terapeutycznym -Biofeedback			zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru zawodu			zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień		
	P P	S P	Ponadpo d.	P P	S P	Ponadpo d	P P	S P	Ponadpo d	P P	S P	Ponadpo d	P P	S P	Ponadpo d	P P	S P	Ponadpo d
I półrocze	2	14	0	1	13	1	16	10	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
łącznie	16			15			26			6			0			0		
II półrocze	1	73	0	1	16	1	20	9	0	0	2	0	0	25	0	0	0	0
łącznie	74			18			29			2			25			0		
Ogółem w I i II półroczu: 211																		

- dla dzieci i młodzieży:

	konsultacje			indywidualne porady zawodowe na podstawie badań			indywidualne porady zawodowe bez badań			Interwencja kryzysowa			warsztaty			mediacje			badania przesiewowe mowy			porady po badaniach przesiewowych mowy		
	PP	SP	Ponadpo d st.	P P	SP	Ponadpo dst.	P P	SP	Ponadpo dst.	PP	SP	Ponadpo dst.	PP	SP	Ponadpo dst.	PP	S P	Ponadpo dst.	P P	SP	Ponadpo dst.	P P	SP	Ponadpo dst.
I półrocze	23	42	2	0	5	0	0	7	0	0	5	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	67			5			7			5			12			0			0			0		
II półrocze	25	48	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	384	24	0	0	0	0	0	0	0	0		
	73			8			7			0			408			0			0			0		
łącznie	ogółem: 592																							

- dla nauczycieli:

I półrocze							
porady		konsultacje		warsztaty		mediacje	
w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach
2	0	145	4	0	0	0	0
2		149		0		0	
II półrocze							
porady		konsultacje		warsztaty		mediacje	
w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach
86	2	91	0	0	0	0	0
88		91		0		0	
Ogółem w I i II półroczu: 330							

- dla rodziców:

I półrocze			
porady	konsultacje	warsztaty	mediacje
7	95	0	0

Ogółem w I półroczu:	102		
II półrocze			
porady	konsultacje	warsztaty	mediacje
45	109	0	0
Ogółem w II półroczu	154		
Łącznie w I i II półroczu: 256			

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH ROK SZKOLNY 2021/2022

1) Liczba przyjętych dzieci i młodzieży, w roku szkolnym 2021/2022:

Tabela nr 1

Lp.	Liczba przyjętych dzieci i młodzieży	Liczba wydanych diagnoz
1.	856	1262

➤ Liczba **856** dotyczy wszystkich zgłoszeń złożonych w roku szkolnym 2021/2022.

2) Liczba **1262** dotyczy przeprowadzonych badań (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, doradczo- zawodowych)

3) Wydane orzeczenia:

Tabela nr 2

Lp.	Rodzaj wydanego orzeczenia	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpodstaw.	Inne	Ogółem
1.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	5	9	72	2	2	90
2.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	2	0	0	0	2
3.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	0	2	16	1	0	19
4.	Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	3	7	0	0	0	10
5.	Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych	0	0	0	0	12	12

OGÓŁEM	8	20	88	3	14	133
--------	---	----	----	---	----	-----

4) Wydane opinie:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaj wydanych opinii	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpodsta w.	Inne	Ogółem
1.	Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psych. – ped.	1	31	247	0	0	279
2.	Opinia w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się	0	0	132	0	0	132
3.	Opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia	0	0	40	0	0	40
4.	Opinia w sprawie objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	0	0	54	2	0	56
5.	Opinia w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	0	0	3	0	0	3
6.	Opinia w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego	0	0	17	0	0	17

7.	Opinia w sprawie wcześniejszego przyjęcia do szkoły	0	0	2	0	0	2
8.	Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na zatrudnienie młodocianych, którzy nie ukończyli ośmioletniej szkoły podstawowej, osób niemających 15 lat, które ukończyły ośmioletnią szkołę podstawową oraz osób niemających 15 lat, które nie ukończyły ośmioletniej szkoły podstawowej	0	0	27	0	0	27
9.	Opinia w sprawie przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	0	0	1	0	0	1
10.	Zwolnienia do końca danego etapu edukacyjnego ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z nauki drugiego języka obcego	0	0	1	0	0	1
OGÓŁEM		1	31	524	2	0	558

W roku szkolnym 2021/2022 wydano **34** informacji o wynikach przeprowadzonej diagnozy w Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Opatówku.

5) Działalność diagnostyczna poradni:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaje diagnoz	Ogółem
1.	Psychologicznych	590
2.	Pedagogicznych	545

3.	Logopedycznych	99
4.	Związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu	28

6) Formy pomocy udzielonej nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:

Tabela nr 4

- dla dzieci i młodzieży:

terapia psychologiczna			terapia pedagogiczna			terapia logopedyczna			zajęcia o charakterze terapeutycznym-Biofeedback			zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru zawodu			zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień		
PP	SP	Ponadpod.	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod
0	17	0	0	20	1	21	11	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
36			45			64			2			0			0		
ogółem:			147														

- dla dzieci i młodzieży:

konsultacje			indywidualne porady zawodowe na podstawie badań			indywidualne porady zawodowe bez badań			Interwencja kryzysowa			warsztaty			mediacje			badania przesiewowe mowy			porady po badaniach przesiewowych mowy		
P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp
6	4	8	4	3	0	0	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	4	5	0	0	0	0
	9			4									9					5	7				
198			49			2			0			742			0			404			22		

ogółem: 1417

- dla nauczycieli:

porady		konsultacje		warsztaty		mediacje	
w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach
46	1	103	1	0	0	0	0
65		206		14		0	
ogółem: 285							

- dla rodziców:

porady	konsultacje	warsztaty	mediacje
67	72	0	0
ogółem:	219		

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH ROK SZKOLNY 2022/2023

1) Liczba przyjętych dzieci i młodzieży, w roku szkolnym 2022/2023:

Tabela nr 1

Lp.	Liczba przyjętych dzieci i młodzieży	Liczba wydanych diagnoz
1.	903	1395

- Liczba **903** dotyczy wszystkich zgłoszeń złożonych w roku szkolnym 2022/2023.
- Liczba **1395** dotyczy przeprowadzonych badań (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, doradczo- zawodowych)

2) Wydane orzeczenia:

Tabela nr 2

Lp.	Rodzaj wydanego orzeczenia	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpodstaw.	Inne	Ogółem

1.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	4	23	58	8	5	98
2.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	2	0	0	0	2
3.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	0	0	19	2	0	21
4.	Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	6	11	0	0	0	17
5.	Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych	0	0	0	0	6	6
OGÓŁEM		10	36	77	10	11	144

3) Wydane opinie:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaj wydanych opinii	dzieci do 3 roku	dzieci w wieku przed-szkolnym	uczniowie szkół podstaw.	uczniowie szkół ponadpodstaw.	Inne	Ogółem
1.	Opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psych. – ped.	5	56	258	2	0	321
2.	Opinia w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się	0	0	51	0	0	51
3.	Opinia w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia	0	0	41	0	0	41
4.	Opinia w sprawie objęcia ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną w szkole w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	0	0	62	0	0	62
5.	Opinia w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych	0	0	2	0	0	2
6.	Opinia w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego	0	0	2	0	0	2
7.	Opinia w sprawie wcześniejszego przyjęcia do szkoły	0	0	5	0	0	5

8.	Opinia w sprawie udzielenia zezwolenia na zatrudnienie młodocianych, którzy nie ukończyli ośmioletniej szkoły podstawowej, osób niemających 15 lat, które ukończyły ośmioletnią szkołę podstawową oraz osób niemających 15 lat, które nie ukończyły ośmioletniej szkoły podstawowej	0	0	28	0	0	28
9.	Opinia w sprawie przyjęcie ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy	0	0	0	0	0	0
10.	Zwolnienia do końca danego etapu edukacyjnego ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z nauki drugiego języka obcego	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM		5	56	449	2	0	512

W roku szkolnym 2022/2023 wydano **23** informacji o wynikach przeprowadzonej diagnozy w Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Opatówku.

4) Działalność diagnostyczna poradni:

Tabela nr 3

Lp.	Rodzaje diagnoz	Ogółem
1.	Psychologicznych	620
2.	Pedagogicznych	586
3.	Logopedycznych	170
4.	Związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu	19

5) Formy pomocy udzielonej nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:

Tabela nr 4

- dla dzieci i młodzieży:

I półrocze

terapia psychologiczna	terapia pedagogiczna	terapia logopedyczna	zajęcia o charakterze terapeutycznym-Biofeedback	zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru zawodu	zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień

PP	SP	Ponadpod.	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod
1	16	1	0	5	0	25	7	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0
18			5			64			7			0			0		
ogółem:			97														

II półrocze:

terapia psychologiczna			terapia pedagogiczna			terapia logopedyczna			zajęcia o charakterze terapeutycznym-Biofeedback			zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru zawodu			zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień		
PP	SP	Ponadpod.	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod	PP	SP	Ponadpod
3	20	1	0	8	0	26	11	0	0	8	0	335	0	0	0	40	0
24			8			37			8			335			40		
ogółem:			452														
Razem wszystkich w całym roku szkolnym:			549														

- dla dzieci i młodzieży:

I półrocze:

Porady/konsultacje			indywidualne porady zawodowe na podstawie badań			indywidualne porady zawodowe bez badań			Interwencja kryzysowa			warsztaty			mediacje			badania przesiewowe mowy			porady po badaniach przesiewowych mowy		
P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp	P	S	Ponadp
P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.	P	P	odst.

0	1	47	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	8	0	2	0	0
	4			2														9			6		
																		4					
61			12			0			0			0			0			402			26		
ogółem: 501																							

II półrocze:

Porady/ konsultacje			indywidualn e porady zawodowe na podstawie badań			indywidualn e porady zawodowe bez badań			Interwencja kryzysowa			warsztaty			mediacje			badania przesiewowe mowy			porady po badaniach przesiewowy ch mowy		
P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.	P P	S P	Ponadp odst.
1 3	1 9	2	0	8	0	0	1 0	0	0	3	0	0	6 5 8	60	0	0	0	0	0	0		0	0
34			8			10			3			718			0			0			0		
ogółem: 773																							
Ogółem w roku szkolnym: 1274																							

- dla nauczycieli:

I półrocze:

porady		konsultacje		warsztaty		mediacje	
w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach
54	2	153	2	0	0	0	0
56		155		0		0	

ogółem: 211

II półrocze:

porady		konsultacje		warsztaty		mediacje	
w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach	w szkołach	w placówkach
31	0	74	0	0	0	0	0
31		74		0		0	
ogółem: 105							
ogółem: 316							

- dla rodziców:

I półrocze:

porady	konsultacje	warsztaty	mediacje
83	113	0	0
ogółem: 196			

II półrocze:

porady	konsultacje	warsztaty	mediacje
75	136	35	0
ogółem:	246		
Ogółem w roku szkolnym:	442		

Dotychczasowa działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kaliszu

Na podstawie informacji zebranych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kaliszu na terenie Powiatu Kaliskiego w okresie od 2021r. do 2023 r. mieszka 4793 osób niepełnosprawnych w tym 650 osób przed 16 rokiem życia. Z pośród wszystkich zarejestrowanych osób niepełnosprawnych po 16 roku życia odnotowano 584 osób ze schorzeniami

psychiatrycznymi. W latach 2021 – 2023 na terenie Powiatu Kaliskiego zarejestrowano także osoby ze schorzeniami psychiatrycznymi przed 16 rokiem życia, w sumie to 44 osoby.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie Powiatu Kaliskiego w okresie od 2021r. do 2023r.							
Wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (osoby po 16 roku życia)		Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z kodem z przyczyny niepełnosprawności 02-P czyli z powodów chorób psychicznych (po 16-tym roku życia)		Wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (przed 16-tym roku życia)		Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z kodem z przyczyny niepełnosprawności 02-P czyli z powodów chorób psychicznych (przed 16-tym roku życia)	
2021	1258	2021	168	2021	228	2021	13
2022	1294	2022	166	2022	173	2022	14
2023	1591	2023	250	2023	249	2023	17
ogółem	4143	ogółem	584	ogółem	650	ogółem	44

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kaliszu, opracowanie własne.

Dotychczasowa działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz osób bezrobotnych z chorobami psychicznymi z terenu Powiatu Kaliskiego wynosi:

zarejestrowane osoby niepełnosprawne						
				osoby z chorobami psychicznymi		
na koniec roku	powiat grodzki	powiat ziemski	ogółem	powiat grodzki	powiat ziemski	ogółem
2021	214	61	275	60	19	79
2022	201	75	276	55	24	79
2023	195	75	270	50	21	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu.

Dotychczasowa działalność Miejsko-Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kaliskiego.

Wykaz jednostek działających przy MGOPS i GOPS realizujących poradnictwo specjalistyczne na terenie Powiatu Kaliskiego.

Nazwa jednostki organizacyjnej, / formy poradnictwa realizowane przez nie/ liczba spotkań	Rodzaje oferowanych usług
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny	- poradnictwo psychologiczne, poradnictwo ds. uzależnień/współuzależnień, poradnictwo prawne,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny AA	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, monitorowanie rodzin,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekowie – zespół interdyscyplinarny,	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach – zespół interdyscyplinarny	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźminku – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny,	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, poradnictwo ds.: przemocy, uzależnień, psychologiczne
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Liskowie – zespół interdyscyplinarny	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, monitoring
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mycielinie – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny,	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, terapia uzależnień, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo prawne,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku – zespół interdyscyplinarny	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiszynie – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny,	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin, poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnikach – zespół interdyscyplinarny, punkt konsultacyjny,	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, poradnictwo psychologiczne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie – zespół interdyscyplinarny	- procedury „Niebieskie Karty”, praca socjalna, na terenie Gminy Żelazków, w Żelazkowie funkcjonuje Abstynencki Klub „Pomocna Dłoń” dla osób uzależnionych i ich rodzin, który jest finansowany ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Spotkania z terapeutami uzależnień odbywają się w

	poniedziałki od 19.00 - 21.00, i środy od 18.00 – 20.00.
--	--

Źródło: Opracowanie własne, PCPR w Kaliszu – informacje uzyskane od GOPS w drodze zapytania pisemnego.

Z informacji uzyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiszynie oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kaliskiego szacunkowa liczba osób niepełnosprawnych ogółem, z wyróżnieniem osób dotkniętych chorobami psychicznymi, pobierających z tego tytułu świadczenia z rozgraniczeniem na lata 2021-2023 kształtuje się następująco:

Osoby niepełnosprawne korzystające z pomocy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu kaliskiego

rok	Liczba osób niepełnosprawnych - ogółem	W tym-liczba osób niepełnosprawnych po 18-tym roku życia	W tym-liczba osób niepełnosprawnych przed 18-tym roku życia	W tym-liczba osób niepełnosprawnych domkniętych chorobą psychiczną po 18-tym roku życia	W tym-liczba osób niepełnosprawnych domkniętych chorobą psychiczną przed 18-tym roku życia
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiszynie					
2021	247	205	45	19	5
2022	232	191	41	18	5
2023	218	182	36	14	7
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekowie –Kolonii					
2021	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2022	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2023	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach					
2021	127	88	39	39	Brak danych
2022	150	115	35	44	Brak danych
2023	169	131	38	45	Brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mycielinie					
2021	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2022	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2023	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie					
2021	289	212	77	21	1
2022	291	208	83	26	1
2023	312	237	75	26	1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie					
2021	250	192	58	28	1
2022	256	192	64	33	2
2023	269	199	70	33	2
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźminku					

2021	50	46	4	18	2
2022	41	36	5	15	3
2023	40	33	7	17	2
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich					
2021	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2022	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2023	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku					
2021	80	73	7	25	3
2022	70	66	4	19	4
2023	78	72	6	27	2
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liskowie					
2021	216	169	57	33	2
2022	22	177	54	35	3
2023	237	188	55	37	4
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnikach					
2021	250	199	51	5	27
2022	263	208	55	6	30
2023	270	211	59	7	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiszynie oraz Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kaliskiego.

Część Ośrodków nie posiada danych dotyczących osób niepełnosprawnych dotkniętych chorobami psychicznymi zamieszkałych na terenie ich gmin. Większość gmin nie realizuje programów zdrowotnych i akcji profilaktycznych względem osób dotkniętych chorobami psychicznymi, natomiast realizujących poradnictwo specjalistyczne.

Gmina Blizanów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie, motywuje osoby które wykazują zaburzenia psychiczne do korzystania z porad specjalistów przyjmujących w Poradniach Zdrowia Psychicznego w Kaliszu. Ponadto osoby, które z powodu zaburzeń psychicznych mogą zagrażać bezpośrednio własnemu życiu bądź nie są zdolne do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i dobrowolnie nie chcą podjąć leczenia psychiatrycznego zostają kierowane przez ośrodek do Sądu Rejonowego w Kaliszu o skierowanie takiej osoby do szpitala psychiatrycznego bez jej zgody lub domu pomocy społecznej. Pracownicy socjalni pomagają uzyskać niezbędne świadczenia i orzeczenia, poprzez składanie dokumentów w Powiatowym zespole ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności, celem uzyskania orzeczenia i możliwości korzystania z różnych form pomocy w tutejszym ośrodku.

Osoby, które ze względu na chorobę wymagają całodobowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych kierowane są przez tutejszy Ośrodek do Domu Pomocy Społecznej dla osób psychicznie chorych. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mają również możliwość korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając specjalistyczne usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Problemem w przyznawaniu tych usług jest brak osób chętnych do ich sprawowania. W wyjątkowych przypadkach mogą korzystać dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi pozbawiona dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, jeśli nie mają możliwości dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

Gmina Koźminek

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźminku realizuje działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w formie:

- kierowanie do DPS za pośrednictwem PCPR,
- kierowanie do ŚDS za pośrednictwem PCPR,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- pomoc materialna i rzeczowa,
- dostęp do specjalistycznego poradnictwa,
- praca socjalna - informowanie i monitorowanie w zakresie wykorzystywania uprawnień, m.in. z systemu zabezpieczenia społecznego (ZUS, KRUS, PZdSOoN), środków PFRON, programów realizowanych przez PCPR itp., pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych.

Gmina Lisków

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liskowie współpracuje z Gminnym Towarzystwem Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Liskowie, co pozwala na lepsze dostosowanie działań do potrzeb lokalnej społeczności. Dodatkowo, osoby potrzebujące pomocy w zakresie zdrowia psychicznego kierowane są do Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie, który znajduje się w sąsiedniej gminie.

Gmina Opatówek

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku realizuje działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w formie: usługi opiekuńcze na rzecz osób doświadczonych chorobą o podłożu psychicznym,

- Bezpłatne konsultacje psychologa,
- Realizacja programów rekomendowanych przez KCPU na rzecz dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na rzecz zdrowia psychicznego,
- Edukacja publiczna(plakaty, ulotki),
- Propagowanie w szkołach idei ochrony zdrowia psychicznego,

- Działania osłonowe w ramach funduszy pomocy społecznej zapewniające bezpieczeństwo socjalne,
- Wspieranie działań ruchu samopomocowego AA.

Gmina Żelazków

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie - Osoby, które wykazują zaburzenia psychiczne przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie motywowane są, aby korzystały z porad specjalistów przyjmujących w Poradniach Zdrowia Psychicznego mieszczących się na terenie Miasta Kalisza. Osoby, których zachowanie wskazuje, że z powodu zaburzeń psychicznych mogą zagrażać bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie są zdolne do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych a dobrowolnie nie chcą podjąć leczenia psychiatrycznego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelazkowie występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Kaliszu o skierowanie takiej osoby do szpitala psychiatrycznego bez jej zgody lub domu pomocy społecznej. Pracownik socjalny rozpoznaje sytuację życiową takiego klienta, pomaga uzyskać niezbędne świadczenia i orzeczenia, informuje i wspiera w uzyskaniu w powiatowym zespole ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności dokumentów potwierdzających stopień niepełnosprawności, rozpatruje możliwości uzyskania przysługujących zasiłków, występuje o przyznanie usług opiekuńczych, motywuje do uczestnictwa w środowiskowych domach samopomocy, do podjęcia leczenia, terapii, wykonuje w ramach pracy socjalnej inne zadania o charakterze motywującym, podtrzymującym, aktywizującym.

Osoby, które ze względu na chorobę wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych kierowane są przez tutejszy Ośrodek do Środowiskowego Domu Samopomocy w Liskowie. Z usług opiekuńczych świadczonych w ŚDS w Liskowie z terenu gminy Żelazków korzystają 4 osoby.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi mają również możliwość korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając specjalistyczne usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Problemem w przyznawaniu tych usług jest brak osób chętnych do ich sprawowania. W wyjątkowych przypadkach mogą korzystać dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi pozbawiona dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, jeśli nie mają możliwości dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

Dotychczasowa działalność Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu

Policja pełni kluczową rolę w zakresie ochrony zdrowia psychicznego poprzez działania interwencyjne, prewencyjne i współpracę z innymi instytucjami, w tym:

- 1) interwencje kryzysowe;
- 2) koordynacja działań (współpraca z pogotowiem ratunkowym, szpitalami, ośrodkami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi);

- 3) wymiana informacji;
- 4) prewencja i edukacja;
- 5) kampanie społeczne: udział w kampaniach edukacyjnych mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego i redukcję stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 7) udzielanie pierwszej pomocy;
- 8) monitoring osób z zaburzeniami psychicznymi w przestrzeni publicznej;
- 9) patrole i nadzór;
- 10) interwencje w przypadkach przemocy domowej.

Wiele osób, które zmagają się z chorobami psychicznymi nie jest uwzględnionych w oficjalnych danych, jednak również one potrzebują opieki i wsparcia, aby mogły prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie i radzić sobie w życiu codziennym.

Rola policji w ochronie zdrowia psychicznego jest złożona i wymaga nie tylko szybkiej i skutecznej reakcji w sytuacjach kryzysowych, ale także współpracy z innymi służbami i instytucjami, aby zapewnić długoterminowe wsparcie i prewencję. Kluczowe jest także odpowiednie szkolenie funkcjonariuszy oraz prowadzenie działań edukacyjnych w społecznościach, aby zwiększyć świadomość na temat zdrowia psychicznego i dostępnych form pomocy.

Dotychczasowa działalność Powiatu Kaliskiego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w ramach realizowanych zadań w latach 2021 – 2023 nie realizowało typowych działań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. W zakresie zadań realizowanych przez tutejsze Centrum, zgodnie ze Statutem oraz Regulaminem Organizacyjnym jednostki, pośrednio powiązanych z ww. tematem sprawowaliśmy merytoryczny nadzór nad placówkami zajmującymi się wsparciem i rehabilitacją osób dotkniętych niepełnosprawnością, w tym również osób dotkniętych niepełnosprawnością intelektualną. Do placówek tych zaliczyć można Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Koźminku oraz Cieni Drugiej. Ponadto w latach 2021 - 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało i realizuje w dalszym ciągu kilka zadań własnych i programów zewnętrznych, w których beneficjentami są również osoby niepełnosprawne intelektualnie. PCPR w Kaliszu współpracuje z:

Środowiskowym Domem Samopomocy w Liskowie – Ośrodek Wsparcia, który jest jednostką organizacyjną Powiatu Kaliskiego. Jest przeznaczony dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, niewymagającym leczenia szpitalnego. Środowiskowy Dom Samopomocy powołany jest do udzielania oparcia społecznego osobom, które z powodu zaburzeń psychicznych mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, umożliwiających samodzielne funkcjonowanie w środowisku zamieszkania. Głównym zadaniem ośrodka wsparcia jest podnoszenie poziomu zaradności życiowej, sprawności fizycznej, podtrzymywania i rozwijania umiejętności samodzielnego życia oraz udzielania pomocy w zakresie rehabilitacji i sprawach bytowych. Dom realizuje swoje zadania poprzez organizowanie specjalistycznych usług dostosowanych do potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności. Prowadzenie rehabilitacji społecznej w zakresie wyrabiania zaradności osobistej, przysposobienie do funkcjonowania w społeczeństwie rozumianym jako nauka podtrzymywania i rozwijania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu oraz pomoc w rozwiązywaniu spraw, które niesie ze sobą codzienne życie i pełnienie różnych ról społecznych

są główną misją ośrodka. Korzystający z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy uczestniczą w prowadzonych przez terapeutów zajęciach dostosowanych do poszczególnych osób, w szczególności w sprawach związanych z: dbałością o zdrowie i higienę osobistą, spędzaniem czasu wolnego, funkcjonowaniem w rodzinie i środowisku lokalnym. Ochrona zdrowia psychicznego realizowana jest poprzez systematycznie prowadzoną terapię. W placówce świadczone są usługi w zakresie poradnictwa psychologicznego. Efektem pracy z uczestnikami jest poprawa kondycji psychicznej sprzyjająca niezależności, aktywności i samodzielności. Dom prowadzi ćwiczenia usprawniające, zajęcia kulturalno – oświatowe, ruchowe i sportowe. Zapewniona jest również opieka pielęgniarstwa. Ideą placówki jest aktywizacja mająca na celu znalezienie zatrudnienia. Placówka dysponuje 42 miejscami w systemie dziennym. Usługi świadczone są nieodpłatnie. Dom zapewnia dowóz i rozwój uczestników oraz gorący posiłek przygotowany w ramach treningu kulinarnego. Budynek ośrodka dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

W ramach promocji zdrowia psychicznego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu wraz z Środowiskowym Domem Samopomocy w Liskowie zorganizował w dniu 5.10.2023 r. spotkanie integracyjne „Piknik ekologiczny”, na który zaproszono m.in. powiatowe jednostki pomocy społecznej.

W dniach 9.06.2022 r. oraz 5.10.2023 r. w Środowiskowym Domu Samopomocy w Liskowie odbyło się spotkanie z rodzicami i opiekunami prawnymi uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Liskowie, mające na celu udzielenie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu.

W Powiecie Kaliskim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej skierowane dla osób niepełnosprawnych, w większości są to osoby z zaburzeniami umysłowymi. W warsztacie Terapii Zajęciowej prowadzonym przez Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” w Koźminku objętych jest terapią 30 uczestników niepełnosprawnych. Natomiast w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Cieni Drugiej II prowadzonej przez Stowarzyszenie „Dar Serca” w Opatówku przebywa 25 uczestników niepełnosprawnych. Warsztaty Terapii Zajęciowej na terenie powiatu kaliskiego są placówkami pobytu dziennego, czynnymi od poniedziałku do piątku. Czas zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie. Każdy uczestnik realizuje Indywidualny Program Rehabilitacji i Terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, informacji uzyskanych od rodziców lub opiekunów prawnych, obserwacji, działań i zachowań w Warsztacie. Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Rehabilitacji i Terapii w przypisanej im pracowni, pod kierunkiem Instruktora Terapii Zajęciowej. Indywidualne Programy Rehabilitacji i Terapii odpowiadają możliwościom i potrzebom indywidualnych uczestników. Warsztat Terapii Zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu wspiera osoby niepełnosprawne, w tym również z niepełnosprawnością intelektualną ze środków PFRON w zakresie:

- **dofinansowań do sportu, kultury, rekreacji i turystyki.** Celem wsparcia jest zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych. W roku 2021 roku nie zrealizowano żadnych wniosków, w roku 2022 roku zawarto **jedną umowę**, a w 2023 roku zawarto **3 umowy**. Wnioski na realizację tego zadania składane są głównie przez fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Działalność w tym obszarze prezentują dane zawarte w poniższej tabeli.

Lata	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie/liczba osób, które skorzystały	Kwota (w zł)
2021	1	-	-
2022	1	1/ 9 os.	12 517
2023	4	3/78 os.	67 382,37

Źródło: Dane własne, Sprawozdanie roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021-2023.

Bariery architektoniczne definiowane są jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

W ramach ww. zadania osoby niepełnosprawne korzystały z dofinansowania z przeznaczeniem na przystosowanie pomieszczenia łazienki do potrzeb wynikających z niepełnosprawności oraz budowy podjazdu umożliwiającego samodzielny dostęp do budynku. W roku 2021 zrealizowano **23 umowy**, w 2022 - **16 umów**, a w 2023 - **22 umowy**. Szczegółowe dane dotyczące tego obszaru przedstawiono w tabeli poniżej.

Lata	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie/	Kwota (w zł)
2021	40	23	114 750
2022	32	16	103 669
2023	35	22	143 000

Źródło: Dane własne, Sprawozdanie roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021-2023.

W związku z likwidacją barier w komunikowaniu się, która ma na celu umożliwienie swobodnego porozumiewania się z otoczeniem osób, które mają ograniczony bezpośredni kontakt, w 2021 roku zawarto **18 umów**, w 2022 roku – **19 umów**, a w 2023 roku - **16 umów** i na tej podstawie udzielono dofinansowania z przeznaczeniem na zakup sprzętu elektronicznego m.in. laptopy, komputery, smartfony specjalistyczne oprzyrządowanie. Szczegółowe dane dotyczące tego obszaru przedstawiono w poniższej tabeli.

Lata	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie/	Kwota (w zł)
2021	28	18	35 594
2022	26	19	47 156
2023	29	16	39 870,38

Źródło: Dane własne, Sprawozdanie roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021-2023.

W zakresie likwidacji barier technicznych definiowanych jako przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania przedmiotów lub urządzeń w zakresie odpowiednim do rodzaju danej niepełnosprawności, w 2021 roku zawarto **21 umów**, w 2022 roku – **23 umowy**, a w 2023 roku - **18 umów**. Działalność w tym obszarze prezentują dane zawarte w poniższej tabeli. Dofinansowania przeznaczone były na zakup przede wszystkim: łóżek rehabilitacyjnych oraz podnośników transportowo-kąpielowych.

Lata	Złożone wnioski	Wyplacone dofinansowanie/	Kwota (w zł)
2021	31	21	59 114
2022	31	23	67 335
2023	23	18	50 998,32

Źródło: Dane własne, Sprawozdanie roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021-2023.

- **dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego** ze środków PFRON ma za zadanie poprawy stanu zdrowia w ramach rehabilitacji leczniczej poprzez opracowany program odpowiedni do schorzenia uczestnika. Dofinansowanie ze środków PFRON na turnus rehabilitacyjny przysługuje osobom, które uzyskały orzeczenie o jednym z trzech stopni niepełnosprawności od organu orzekającego. Przysługuje również tym, którzy na podstawie innych przepisów są uznani za częściowo lub całkowicie niezdolnych do pracy, a także tym, którzy otrzymali orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia. Forma pomocy w postaci dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych cieszy się dużą popularnością.

Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w latach 2021-2023 przebiegało następująco.

Lata:	Złożone wnioski	Liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie	Kwota:
2021	112	41	58212
2022	150	43	67418
2023	159	49	84930

Źródło: Dane własne, Sprawozdania roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021 – 2023.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu wspiera również osoby niepełnosprawne intelektualnie poprzez realizację następujących programów:

„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”- program finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Celem rozpowszechnienia usług asystenta jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Tak więc nadrzędnym celem usług asystenta powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku. Dodatkowym założeniem jest, aby minimum 70% uczestników Programu stanowiły osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia, w tym osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi i trudnościami związanymi z mobilnością i komunikacją. Program ma także zapewniać:

- możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych;
- zwiększenie wsparcia świadczonego przez asystentów ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) w zakresie wsparcia niepełnosprawnych uczniów, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

	2021	2022	2023
Liczba złożonych wniosków	19	26	30
Liczba wniosków przyjętych do realizacji programu	19	23	24

Źródło: Dane własne, Sprawozdania roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021 – 2023.

„Opieka Wytchnieniowa”

Realizatorem programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021 - 2023 było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Program jest finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

Program „Opieka wytchnieniowa”, adresowany jest do opiekunów wspólnie zamieszkujących i sprawujących całodobową opiekę nad: dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności do ukończenia 16-go roku życia, osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Usługi opieki wytchnieniowej w latach 2021-2023 przysługiwały w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad osobą niepełnosprawną. Głównym celem Programu było odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować mogły czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

W 2021 r. Program realizowano w formie: specjalistycznego poradnictwa.

Liczba rodziców/opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym w 2022 roku świadczone usługi opieki wytchnieniowej – 20 osób.

Liczba godzin świadczonych w 2021 r. usług opieki wytchnieniowej wynosiła – 212 godziny, w tym 172 dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 40 dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2022 r. i 2023 r. . program realizowano poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej uzyskując możliwość skorzystania z usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych. Uczestnik programu w tym samym czasie nie mógł korzystać z innych świadczeń dotyczących m.in. pobytu w ośrodku wsparcia lub placówce pobytu całodobowego, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, obejmujących analogiczne wsparcie do usług opieki wytchnieniowej finansowane ze środków publicznych.

Liczba godzin świadczonych w 2022 r. usług opieki wytchnieniowej wynosiła – 416 godziny, w tym 326 dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 90 dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Łącznie z programu skorzystało 17 osób niepełnosprawnych.

Liczba godzin świadczonych w 2023 r. usług opieki wytchnieniowej wynosiła – 2695,5 godziny, w tym 2209,5 dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 486 dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Łącznie z programu skorzystało 24 osoby niepełnosprawne.

„Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” realizowany w latach 2021 - 2023 był przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Program jest finansowany ze środków PFRON. Dzięki realizacji tego programu dwa warsztaty oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie zakupiły nowe środki transportu. W 2022 r. Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie otrzymał nowy pojazd przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami

w kwocie 170.500 zł. Zakup auta nie byłby możliwy, gdyby nie wsparcie finansowe Powiatu Kaliskiego, który przeznaczył na ten cel w ramach wymaganego w programie wkładu własnego kwotę 204.527 zł. Auto marki Mercedes Sprinter dostosowane jest do przewozu 21 osób, w tym 2 na wózkach inwalidzkich. W ramach dostosowania auta do potrzeb przewozu osób niepełnosprawnych został on wyposażony m.in. w obniżony stopień do wsiadania, rampę najazdową, atestowane szyny podłogowe do mocowania wózka inwalidzkiego. Pojazd zapewni bezpieczny i komfortowy transport podopiecznych ŚDS.

W 2022 r. Wiejskie Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem Łatwiej” w Koźminku otrzymało mikrobus przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych dla uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Koźminku w wysokości 104 000,00 zł. Wkład własny 56 000,00 zł. W 2023 r. Stowarzyszenie „DAR SERCA” w Opatówku otrzymało mikrobus przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Cieni Drugiej w kwocie 91 920,00 zł. Wkład własny 52 304,01 zł.

Zgodnie z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zadaniem realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest organizowanie poradnictwa specjalistycznego. Jednostka w tym zakresie prowadzi poradnictwo prawne, psychologiczne, terapii rodzinnej i terapii uzależnień.

Terapia uzależnień

Pomoc skierowana jest do mieszkańców powiatu kaliskiego. Miejsce realizacji – Punkt konsultacyjny dla Rodzin w Opatówku. Ponadto raz w miesiącu terapeuta jest dostępny w Gminie Lisków, Blizanów i Stawiszyn. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest diagnozowanie problemów osób w zakresie uzależnień i przemocy, zaplanowanie pomocy i udzielanie wsparcia dla osób i rodzin.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy: prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej, udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad profilaktycznych, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania się od przemocy, gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu powiatu zajmujących się systemową pomocą dla rodziny, współpraca z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy.

Liczba konsultacji i porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym dla Rodzin w Opatówku w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba udzielonych konsultacji/porad
2021	79
2022	97
2023	161

Źródło: Dane własne, Sprawozdania roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021 – 2023.

Poradnictwo psychologiczne.

W ramach poradnictwa psychologicznego udzielana jest pomoc w kwestiach związanych z funkcjonowaniem psychospołecznym mieszkańców powiatu kaliskiego.

Szczegółowo pomoc psychologiczna obejmuje: udzielanie wsparcia psychologicznego osobom/rodzinom przeżywającym trudne sytuacje życiowe, prowadzenie działań wspomagających pokonywanie problemów, rozwijających i wzmacniających zasoby osób, wsparcie rodzin zastępczych i biologicznych, prowadzenie badań psychologicznych oraz analizy dotyczącej kandydatów

do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przeprowadzenie diagnozy psychofizycznej dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, prowadzenie konsultacji, poradnictwa i terapii dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, uczestniczenie w okresowej ocenie sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej i ocenie rodzin zastępczych, prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.

W ramach współpracy z OPS w okresie maj – październik 2023 roku psycholog zatrudniony w PCPR uczestniczył w spotkaniach grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy „Niezapominajka” w Żelazkowie, w miesiącu maju 2023 r. prowadził spotkanie z seniorami w Klubie Senior+ w Sierzchowie. W spotkaniu uczestniczyło w sumie 30 osób, temat spotkania: przemoc wobec seniorów.

Liczba udzielonych konsultacji/porad w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba udzielonych przez psychologa konsultacji/porad	Liczba spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych
2021	193	2 (grupa wsparcia została utworzona w listopadzie 2021 r.)
2022	119	11
2023	203	10

Źródło: Dane własne, Sprawozdania roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021 – 2023.

Poradnictwo prawne.

Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa cywilnego, administracyjnego, rodzinnego, pracy i ubezpieczeń społecznych.

Liczba udzielonych konsultacji/porad prawnych w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba udzielonych porad prawnych
2021	102
2022	134
2023	134

Źródło: Dane własne, Sprawozdania roczne z działalności PCPR w Kaliszu za lata 2021 – 2023.

V. Wykaz telefonów realizujących formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, społecznej.

1. POWIATOWA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA W OPATÓWKU

ul. Parkowa 1,
62-860 Opatówek,
tel. 62 75 29 447

e-mail: poradnia@powiat.kalisz.pl

2. **WOJEWÓDZKI ZAKŁAD OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ SP.Z O.O**
Sokołówka 1,
62-840 Koźminek
tel. 625 066 720
3. **OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA - UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE**
tel. 801 889 880
4. **ZESPÓŁ PROFILAKTYKI SPOŁECZNEJ KOMENDY MIEJSKIEJ**
ul. Kordeckiego 36
62-800 Kalisz
tel. 47 77 51 470
5. **ZESPÓŁ DS.NIELETNICH KOMENDY MIEJSKIEJ**
ul. Kordeckiego 36
62-800 Kalisz
tel. 47 77 51 327
6. **POWIATOWE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO**
pok. 234 w obiekcie Starostwa
Powiatowego w Kaliszu
przy Placu Świętego Józefa 5
tel. 62 50 14 238
tel. 62 50 14 239
7. **NIEBIESKA LINIA**
tel. 800 120 002
8. **INFOLINIA STOWARZYSZENIA KARAN**
tel. 800 120 289
9. **OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
tel. 116 111
10. **DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA**
tel. 800 121 212

VI. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego - zadania dla samorządów powiatów i gmin.

Podstawą prawną Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, zwany dalej Programem, określa strategię działań, mających na celu:

1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb;

2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podmiotami biorącymi udział w realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego są ministrowie właściwi do spraw: zdrowia, pracy, zabezpieczenia społecznego i rodziny, oświaty i wychowania, sprawiedliwości, obrony narodowej, a także Narodowy Fundusz Zdrowia, samorządy województw, powiatów oraz gmin. W realizacji zadań wynikających z Programu mogą również uczestniczyć organizacje społeczne, samorządy zawodowe, kościoły, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

Jednostki samorządu terytorialnego:

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;

2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Realizacja Programu ma zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi jak najlepszą, odpowiednią do ich potrzeb opiekę, a podejmowane działania mają zapobiegać stygmatyzacji i dyskryminacji tych osób.

VII. Cele główne i cele szczegółowe Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Cel główny – Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnego do ich potrzeb		
Cel szczegółowy	Zadanie	Działanie
Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej	1) opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie; 2) utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030, wyznaczając m.in. powiaty do realizacji tego Programu, zakłada utworzenie i rozwój Centrum Zdrowia Psychicznego oraz

	5 Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.	placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie. Tego rodzaju przedsięwzięcia wymagają jednak odpowiedniej bazy lokalowej i środków finansowych. Powiat Kaliski nie prowadzi żadnych placówek opieki zdrowotnej i nie dysponuje możliwościami zarówno w zakresie bazy lokalowej jak i finansowym, które pozwoliłyby na organizację tak wszechstronnych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego	1) aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej; 2) wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 3) zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	1) - stała poprawa warunków funkcjonowania mieszkańców domów pomocy społecznej, - wsparcie psychologa, warsztaty psychoedukacyjne, terapia zajęciowa, rehabilitacja, - dostosowywanie form pomocy i terapii do stanu psychicznego i potrzeb mieszkańców DPS, uczestników WTZ, uczestników DDP, - terapia dla rodzin – opiekunów osób chorych psychicznie 2) - promowanie i zachęcanie organizacji pozarządowych do prowadzenia projektów partnerskich z instytucjami publicznymi, - wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych 3) - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, - dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,

		przedmiotów ortopedycznych dla osób niepełnosprawnych, - dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych, architektonicznych osób niepełnosprawnych i rozszerzenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, - współpraca PCPR z GOPS na terenie powiatu kaliskiego
Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi	1) zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi; 2) prowadzenie kampanii Informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi; 3) zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.	1) kompleksowa obsługa osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, 2) organizowanie i finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w ramach posiadanych środków, w szczególności takich jak: staże, prace interwencyjne, przygotowanie zawodowe, refundacja kosztów związanych z utworzeniem stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, szkolenia, targi pracy, 3) umieszczanie na stronie internetowej informacji o możliwościach wsparcia zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi; - badanie predyspozycji zawodowych, - prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego

Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy	1) powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; 2) opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń; 3) realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego; 4) przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).	1) Zespół koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Kaliskim powołany Uchwałą nr 91/2024 Zarządu Powiatu Kaliskiego z dnia 27 sierpnia 2024r. 2) opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025 - 2030 , 3) koordynacja realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025 – 2030 przez Zespół koordynujący, 4) aktualizowanie danych do informatora o dostępnych w powiecie kaliskim formach pomocy w zakresie zdrowia psychicznego.
Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom	1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli; 2) udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	1) przeprowadzanie badań diagnostycznych, wskazywanie form wsparcia i pomocy poprzez wydawanie opinii, orzeczeń, 2) udzielanie porad, konsultacji dla dzieci/uczniów, rodziców/opiekunów, nauczycieli 3) prowadzenie zajęć specjalistycznych i warsztatów dla dzieci/ uczniów, 4) uczestniczenie w zespołach interdyscyplinarnych ds. pomocy psychologiczno - pedagogicznej,

		5) organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli Powiatu Kaliskiego, w tym organizowanie szkoleń, 6) upowszechnianie informacji dotyczących instytucji działających na rzecz wsparcia dzieci/uczniów, rodzin, 7) rozpowszechnianie ulotek, broszur informacyjnych dotyczących ochrony zdrowia psychicznego, 8) realizacja programów, projektów, innowacji o charakterze profilaktyczno – wychowawczym 9) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia, 10) podejmowanie zintegrowanych działań w bieżącej pracy z dzieckiem/ uczniem, 11) zapewnienie form wsparcia zgodnie z przepisami prawa oświatowego poprzez organizację m.in. zajęć rozwijających uzdolnienia, specjalistycznych, dydaktyczno - wyrównawczych, 12) zapewnienie specjalistycznej pomocy (pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny), 13) organizowanie procesu edukacyjnego dla dzieci/ uczniów
--	--	--

		z niepełnosprawnościami zgodnie z przepisami prawa oświatowego, 14) zapewnienie szkoleń dla nauczycieli z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej w ramach doskonalenia zawodowego, zapewnienie dostępności
Realizatorzy		
• Samorząd powiatowy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu, • Środowiskowy Dom Samopomocy, • Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kaliskiego, • Organizacje pozarządowe, • Placówki służby zdrowia, • Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o.o. • Warsztaty Terapii Zajęciowej, • Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opatówku, • Placówki oświatowe, • Komenda Miejska Policji w Kaliszu.		
Źródła finansowania		
• Budżet państwa, • Budżet powiatu, • Dotacje celowe, • Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, • Narodowy Fundusz Zdrowia, • Środki Unii Europejskiej (UE), • Budżet jednostek samorządu terytorialnego.		
Wskaźniki		
• Liczba placówek biorących udział w programie, • Liczba nowo utworzonych ośrodków wsparcia, • Liczba osób, którym zapewniono wsparcie, • Liczba porad m.in. psychiatrycznych, psychologicznych, prawnych, • Liczba projektów służących rozwojowi form wsparcia społecznego, • Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych poradnictwem, • Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem , • Liczba osób korzystająca ze wsparcia w placówkach oświatowych,		

• Liczba osób zatrudnionych z zaburzeniami psychicznymi,• Liczba programów,• Liczba przeprowadzonych kampanii.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 skierowany jest do wszystkich mieszkańców powiatu kaliskiego, a w szczególności do osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo. Adresowany jest także do wszystkich mieszkańców powiatu kaliskiego wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych. Przeznaczony jest również dla rodzin, przyjaciół i osób z najbliższego otoczenia osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi.

IX. PROGNOZOWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zmiany postrzegania osób niepełnosprawnych przez osoby zdrowe, w szczególności przeciwdziałać będą ich wykluczeniu społecznemu i edukacyjnemu. Istotnym prognozowanym efektem jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb, również długotrwała pomoc, która umożliwi tej grupie osób niezależne życie i aktywny udział w wielu jego sferach. Ponadto przewiduje się osiągnięcie następujących efektów:

- 1) Zwiększy się dostępność i podniesie się standard usług świadczonych przez instytucje oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony zdrowia psychicznego;
- 2) Zostaną wypracowane jednolite procedury udzielania pomocy i wsparcia, a także przekazywania informacji między różnymi instytucjami działającymi na rzecz ochrony zdrowia psychicznego, celem udzielania kompleksowej pomocy i wsparcia;
- 3) Zwiększy się świadomość społeczna dotycząca osób zmagających się z chorobami psychicznymi oraz z upośledzeniem umysłowym, w celu zapobiegania ich dyskryminacji;
- 4) Zmniejszenie ilości istniejących barier, które determinują udział osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu poprzez wzrost wiedzy mieszkańców powiatu lubińskiego na temat zdrowia psychicznego;
- 5) Rozwój systemu opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym na rzecz osób z niepełnosprawnościami uwzględniając ich potrzeby i aspiracje;

X. RAMY FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 finansowane będą z budżetu powiatu, a także środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

Ponadto przewiduje się możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych np. funduszy krajowych, funduszy Unii Europejskiej.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z realizowanych zadań.

Corocznie w ramach monitoringu Powiatowy Zespół koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w na lata 2025-2030 dokona dokładnej analizy realizacji Programu.

Podmioty współpracujące w programie będą przekazywać informacje dotyczące zrealizowanych działań do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu, a tak zgromadzony materiał stanowić będzie sprawozdanie, które zostanie przedłożone Zarządowi Powiatu kaliskiego, przez Sekretarza Zespołu, oraz będzie promocją działań jednostek powiatowych.

Ewaluacja programu polegać będzie przede wszystkim na ocenie jego efektów w oparciu o analizę i przetwarzanie zebranych danych od wskazanych w Programie współpracujących instytucji oraz podmiotów. Głównym zadaniem ewaluacji jest określenie czy i w jakim stopniu program i jego poszczególne elementy doprowadziły do osiągnięcia założonych celów, w oparciu o następujące kryteria:

a) Kryterium skuteczności – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu,

b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami,

c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów,

d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XI/95/2025
RADY POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 26 lutego 2025 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030

Zgodnie z art. 4 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia. W świetle art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych powiatów. Podejmowanie działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego należy do zadań istotnych Powiatu Kaliskiego.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej - realizowanych w latach 2023-2030.

Program ma charakter otwarty, z możliwością jego dostosowywania do aktualnych uwarunkowań, a jego realizacja zależeć będzie od poziomu finansowania z budżetu m.in.: powiatu, Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, państwa, Narodowego Funduszu Zdrowia, środków pozabudżetowych np. pozyskanych z funduszy strukturalnych i regionalnych z budżetu Unii Europejskiej, środków z PFRON, środków Powiatowego Urzędu Pracy. Monitorowanie efektywności i skuteczności działań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie odbywało się poprzez ścisłą współpracę z podmiotami realizującymi Program. Podmioty te co roku przysyłać będą do Starostwa Powiatowego w Kaliszu informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, co pozwoli na podejmowanie niezbędnych działań, aby osiągnąć założone cele.

Program został przygotowany przez Zespół koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Kaliskim powołany Uchwałą nr 91/2024 Zarządu Powiatu Kaliskiego z dnia 27 sierpnia 2024 r.

Przesłaniem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest dążenie do sytuacji, w której osoba z problemami psychicznymi będzie czuła się pełnoprawnym członkiem społeczeństwa. Nadrzędnym celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na postrzeganie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stworzenie im optymalnych warunków do kompleksowej rehabilitacji i pełnej integracji ze społeczeństwem.

Mając na uwadze powyższe zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.